

BELGISCH KUNSTENOVERLEG

15/11/2024 @ deBuren

Op 15 november - de Belgische Koningsdag - hebben we alle Belgische cultuurnetwerken en federaties uitgenodigd voor een ontmoeting bij - what's in a name - deBuren. We hebben aan deze ontmoeting de naam "Belgisch Kunstenoverleg" gegeven omdat we als netwerk geloven in het belang van verbinding over de gewestelijke, gemeenschappelijke en taalgrenzen heen.

WIE WAREN DE DEELNEMERS / GENODIGDEN?

Genodigden

Verantwoordelijken en medewerkers van professionele netwerken, kenniscentra, federaties of steunpunten rond kunst en cultuur. Dit was dus een intraprofessioneel netwerkmoment.

Aanwezigen

Anaëlle GUILLERMONT (ACC), Anne-Marie CROES (oKo), Ariadna ESTALELLA ALBA (NICC), Arnaud de SCHAETZEN (RABKO), Art PHILIPPETH (VI-BE), Astrid VAN IMPE (Passa Porta), Barbara DELFT (De Federatie), Brigitte NEERVOORT (RABKO), Cassandre PAMPFER (Empowork Culture), Charlotte de HALLEUX (Aires Libres), David DEHARD (Court-Circuit), Émilie PLAZOLLES (M-Collectif), Fabian HIDALGO (FACIR), Geert DE BLAERE (BIMA), Isabelle JANS (Aires Libres), Isabelle MEURRENS (Contredanse), Julie NICOD (ASAP), Julie TRÉMOUILHE (ABDIL), Koen ALLARY (Danspunt), Lapo BETTARINI (La Concertation), Laurie-Anne VANBLÉRICQ (CCTA), Leen VANDERSCHUEREN (cult!), Lisa VAN DER AUWERA (Vlaamse Auteursvereniging), Luna KIES (Artists United), Luna VILLANUEVA-PANGAUD (ATPS), Maarten QUAGHEBEUR (Cultuurloket), Meike de ROEST (RABKO), Michaël MARIËN (publiq), Nadine RENQUET (Asspropro), Nathalie DEBUSSCHERE (LaRAC), Rémi PLANCHENAULT (BIMA), Romain BOONEN (Empowork Culture), Sébastien Delvaux (ILES/Artist Project), Tiphane BLANC (FAP) & Tom Ruetten (Kuntenpunt)

Om meer te weten te komen over de missies van deze organisaties, [zie dit document](#)

WAT WAREN DE DOELSTELLINGEN?

- De banden versterken tussen de verschillende culturele netwerken en federaties die in België bestaan
- Good practices uitwisselen over de taalgrenzen heen
- Federale kwesties die een impact hebben op cultuur bespreken

VERSLAG

Na een online welkomstwoord door Willem Bongers-Dek (Vlaams-Nederlands Huis deBuren), schetsten Brigitte Neervoort en Meike de Roest (RABKO) het doel van de bijeenkomst en het verloop van de ochtend.

DEEL I : HET CULTUREEL OVERLEG IN DE VG & FWB

Aan de hand van twee presentaties ([zie powerpoints](#)) vergelijken we het cultureel overleg aan Vlaamse en Franstalige zijde:

Het cultureel overleg en de bovenbouw aan Vlaamse zijde

Presentatie door Tom Ruetten (Kunstenpunt)

In Vlaanderen wordt het overleg op verschillende niveaus georganiseerd. De overheid investeert in het middenveld dat sectoroverschrijdende ondersteuning biedt aan de sector:

- **Op formeel niveau:** SARC (Strategische Adviesraad voor Cultuur), Commissies van het Vlaams Parlement.
- **Middenveld: politieke stem.** Heeft een zekere mate van autonomie. Ledenorganisaties die ontstaan zijn uit een behoefte in de sector en steunen op lidgeld, wat hun kracht is. Ze staan onder een zekere druk van de overheid om specifieke taken op zich te nemen door middel van conventies, met nogal strenge evaluaties. oKo, de federatie van alle werkgevers en van alle disciplines, wordt niet gesubsidieerd.
- **Bovenbouw: geen politieke stem.** Gesubsidieerde structuren die zijn ontstaan uit een behoefte in de sector en vervolgens door de overheid zijn erkend. Ze voeren transversale opdrachten voor de hele sector uit. Ze vragen subsidies aan en ondertekenen een vijfjarige kaderovereenkomst met de overheid. Er zetelen politieke vertegenwoordigers binnen de bestuursorganen.
- **Organisaties per discipline:** Faro (erfgoed), Circuscentrum (circus), Vi.be (hedendaagse muziek), Kunstenpunt (podiumkunsten, beeldende kunst, klassieke muziek), ... Deze organisaties moeten om de vijf jaar subsidies aanvragen.
- **Thematische organisaties:** Cultuurloket (financiën, administratie, juridisch advies), CultuurConnect (digitalisering), Memo (archivering), Publiq (publieksparticipatie). Subsidies tussen 1.000.000 en 2.000.000 euro (zie subsidieregister.vlaanderen).
- **Lokaal:** Lokale kunstenuitwisselingen

Sectoroverleg in de Franse Gemeenschap en het decreet Nieuw cultureel bestuur

Presentatie door Nathalie Debusschere (LaRAC)

In de Franse Gemeenschap worden de federaties gefinancierd en betrokken bij het bestuur, waarbij ze de overheid adviseren via verschillende organen:

- De Algemene Administratie Cultuur, gesplitst in zeven algemene diensten (audiovisuele kunst en media, letteren, inspectie cultuur, "action territoriale", artistieke creatie, erfgoed en "éducation permanente")
- Sinds 2019 voorziet het decreet Nieuw cultureel bestuur een systeem met vier niveaus: de Hoge Raad voor Cultuur, zeven Kamers voor Sectoroverleg, zeven Adviescommissies en een Kamer van Beroep
- De federaties worden vertegenwoordigd door **Kamers voor sectoroverleg**: podiumkunsten, muziek, beeldende kunst, letteren, film, erfgoed en "action territoriale". Advies op eigen initiatief of als antwoord op vragen van de regering
- Vertegenwoordigers van elke Kamer zetelen op hun beurt in de **Hoge Raad voor Cultuur**, die sectoroverschrijdend is en geïntegreerde adviezen geeft.
- De overheid erkent en financiert 58 federaties en financiert bijgevolg de belangenbehartiging van de sector. In verhouding tot de geïnvesteerde tijd, wordt dit institutionele werk ondergefinancierd.
- Deze federaties hebben zeer uiteenlopende ontstaansgeschiedenissen en activiteiten, wat hun aantal en de verschillen in financiering verklaart. Sommige federaties werken goed samen, terwijl andere liever solo werken.
- De federaties zijn ook actief op alle bevoegdheidsniveaus: FWB, Waals Gewest, Brussels Gewest en de provincies. "Contrats de filière" worden onderhandeld voor de verschillende disciplines.

DEEL II : De uitdagingen op federaal vlak

Twee getuigenissen:

De amateurkunstenvergoeding

Gemeenschappelijk advies door Barbara Delft (De Federatie)

De Federatie (amateurkunsten) werkte samen met twee Franstalige organisaties (La Cessoc en Indications) in de aanloop naar de hervorming van het systeem van kleine vergoedingen. De samenwerking resulteerde in een tweetalig document met aanbevelingen, waarin ook uiteenlopende meningen zijn opgenomen ([lees het hier](#)). Het voordeel: diverse standpunten, meer gewicht in de onderhandelingen, die doorgaan in WITA. Het is een moeilijke oefening, maar de consensus is aanvaardbaar voor beide gemeenschappen, die niet tegen elkaar worden uitgespeeld. Een andere samenwerking in Vlaanderen (sport & jeugd): www.regulitis.be = een website die pleit voor administratieve vereenvoudiging voor kleine vrijwilligers-vzw's.

Opmerkingen:

- **oKo (Overleg Kunstorganisaties)** is een multidisciplinaire organisatie, netwerk en belangenbehartiger met 260 leden, dat als werkgeversfederatie in het PC 304 samenwerkt met FEAS.
- **Court-Circuit** heeft ook samengewerkt met CESSOC (PC 329.02) op het gebied van vergoedingen. In de muziek is de grens tussen professionelen en amateurs vaag. CESSOC vertegenwoordigt ons bij de Commissie. Nadeel: verschillende barema's binnen de twee PC's (304 en 329), die ook verschillend zijn voor de twee gemeenschappen om concurrentie te vermijden.

Het sociaal statuut van de kunstwerker

door Fabian Hidalgo (FACIR)

- Fabian zetelt in de Commissie Kunsten. In de supernota van de NV-A van deze zomer was er sprake van om de toegangsvoorwaarden voor kunstwerkers gelijk te trekken met de algemene werkloosheid. Dit riep sterke weerstand op vanuit de sector en van Vooruit en Les Engagés, ondermeer om de tijdelijkheid die gepaard gaat met de werkloosheidsvoorwaarden. De toekomst van het statuut blijft fragiel zolang de aanwezigheid van Vooruit (initiatiefnemer van de huidige hervorming) in de volgende regering niet zeker is. Bij de FWB is de verklaring van het gemeenschapsbeleid zorgwekkend, met het vage plan om "kunstenaars uit de administratie van de ONEM te halen". Ten slotte blijft het standpunt van de MR dubbelzinnig, schommelend tussen steun en het idee van een universeel inkomen.
- Tijdens de COVID-crisis mobiliseerde FACIR zich samen met de andere federaties en creëerde zo een netwerk dat nog steeds actief is rond de gemeenschappelijke eis om het huidige statuut in het socialezekerheidssysteem te behouden (met name via UPACT en zelfs daarbuiten).

Q&A / SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE PUNTEN

- Overleg over technische vragen: De federaties spelen een belangrijke bemiddelende rol in het begrijpelijk maken van wetgevingsdossiers voor kunstenaars en het vertalen van hun praktijk in wetteksten. Het is een traag proces dat veel overleg vraagt tussen het bestuur en zijn leden en de andere federaties.
- De kunstcommissies (WITA) hebben de dialoog tussen Franstaligen en Nederlandstaligen, en tussen de sector en de vakbonden vergemakkelijkt. Ze maken dagelijks kennis met de realiteit op het terrein en de complexiteit van de wetgeving. Een evaluatie van hun werking is gepland voor begin 2025.
- Culture en Lutte is een informeel platform (CCTA, ATPS, F.(s.)) dat ook werd opgericht ten tijde van de hervorming. Het kan bijvoorbeeld opnieuw gebruikt worden om solidariteit te tonen tussen de culturele sector en andere sectoren (zoals het ambtenarenstatuut).

WELKE FEDERALE THEMA'S VRAGEN OVERLEG?

Als de volgende regering er een van bezuinigingen is, kan het zijn dat er voor sommige kwesties een soepele uitwisseling van informatie tussen ons allen nodig is. De vertegenwoordigende organisaties kunnen op die manier ook samen hun belangenbehartigingsstrategie bepalen.

- regelgeving over binnenluchtkwaliteit
- BTW op cultuur
- de welzijnswet
- arbeidsdeal (bv. federale leerrekening "FLA")
- pensioenen (lange loopbaan, bijv. dans)
- artiestenstatuut
- tijdslimieten voor werkloosheid
- administratieve lasten voor VZW's
- financiering voor federale culturele instellingen
- verblijfsvergunningen voor buitenlandse kunstenaars (voormalige kunstacademiestudenten)
- ouderschap in de podiumkunsten (nota Aires Libres e.a.)
- op gemeenschapsniveau: behoud van het "Cultuur.Cultuur"-akkoord van de VG en de FW-B

VERVOLG? CONCLUSIES EN SAMENWERKING

- In principe zouden fysieke ontmoetingen met een frequentie van één per seizoen (herfst, winter, lente) een interessante optie zijn.
- Wissel complexe, brede bijeenkomsten zoals die van vandaag af met meer specifieke bijeenkomsten over een bepaald onderwerp.
- De volgende bijeenkomst wordt georganiseerd zodra er een federale regeringsovereenkomst is, zodat we deze samen kunnen analyseren.

BRONNEN / EXTRA DOCUMENTATIE

- [Overzicht van aanwezige organisaties](#)
- [Powerpointpresentatie](#)

**Aarzel niet om ons meer info te vragen
indien je niet aanwezig kon zijn op de activiteit (brigitte@rabbko.be)**